

GAZETA LWOWSKA.

E. Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi
od 1. stycznia do 31. marca 1862.

dla miejscowych : : : : 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową : : : : 5 zł. }

Przesyłki (*franco*) odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Karol Bartoszewski, mianowany dekretem wysokiego c. k. ministerium sprawiedliwości *notaryuszem* w obrębie *samborskiego* sądu obwodowego z siedzibą urzędową w *Turce*, złożył dnia dzisiejszego w tutejszym wyższym sądzie krajowym przypisaną przysięgę, co się niniejszem podaje do wiadomości.

Z c. k. wyższego sądu krajowego.

Lwów, 17. grudnia 1861.

Dr. Leon Wszelaczyński, mianowany dekretem wysokiego ministerium sprawiedliwości z 28. paźd. 1861 l. 9913 *advokatem* we *Lwowie* złożył dnia 17. grudnia 1861 w c. k. wyższym sądzie krajowym przypisaną przysięgę; co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.

Z c. k. wyższego sądu krajowego.

Lwów, 17. grudnia 1861.

Dr. Izrael Natkis, mianowany dekretem wysokiego ministerium sprawiedliwości z 20. stycznia 1861 l. 332 *advokatem* z siedzibą urzędową w *Samborze* złożył dnia 18. grudnia 1861 w c. k. wyższym sądzie krajowym przypisaną przysięgę, co się niniejszem podaje do wiadomości powszechnej.

Z c. k. wyższego sądu krajowego.

Lwów, 18. grudnia 1861.

Wiedeń, 22. grudnia. Dnia wczorajszego wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany *LI. zeszyt Dziennika ustaw państwa*.

Zeszyt ten zawiera:

N. 118. Rozporządzenie ministerów finansów, wojny i stanu, tudzież król. węgierskiej, siedmiogrodzkiej i kroacko-slawońskiej kancelaryi nadwornej z 12. grudnia 1861 — ważne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Pogranicza wojskowego, ale łącznie z gminami Pogranicza wojskowego — względem ustanowienia *taxy wykupna* od służby wojskowej na rok 1862.

N. 119. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 19. grudnia 1861, względem tego, że *noty prezydyalne izby panów i izby deputowanych rady państwa do członków tych izb, jako też pisma tych członków do swoich prezydów* mają być wolne od opłaty portoryi.

Sprawy krajowe.

(Stan zarazy bydła.)

Lwów, 22. grudnia. Zaraza bydła rozszerzyła się podług raportów z pierwszej połowy tego miesiąca, gdyż wybuchnęła świeżo w *Zielonej, Chorostkowie, Germakówce i Budzanowie* w obwodzie czortkowskim, jako też w *Podwoleczyskach, Obarzańcach i Mszanach* w obwodzie tarnopolskim.

Zatem było z 15. b. m. 17 miejsc dotkniętych zarazą, a to 7 w obwodzie czortkowskim, tyleż w tarnopolskim, a po jednym w kołomyjskim, brzeżańskim i samborskim obwodzie.

W tych wszystkich 17 miejscach ze stanem bydła rogatego 6143 sztuk w 88 folwarkach dotknęła zaraza 794 sztuk, z których 168 wyzdrowiało, 490 odeszło, 29 ubito, a 107 zostało jeszcze w kuracji.

(Otwarcie szkoły górniczej w Wieliczce.)

Wieliczka, 16. grudnia. Dnia wczorajszego było otwarcie dozwolonej postanowieniem wys. ministerstwa finansów tymczasowej szkoły w Wieliczce.

Uroczystość rozpoczęła się w zabudowaniu szkolnem, przyozdobionem wizerunkiem Jego c. k. Apost. Mości, przemową c. kr. dyrektora salin de Geramb do zgromadzonych elewów górniczych, poczem odczytano regulamin szkolny i wzniesiono trzykrotny okrzyk za pomyślność Jego c. k. Apost. Mości, a następnie i Jego Exc. ministra finansów kawalera de Plener.

Na uroczystości tej byli obecni oprócz wszystkich urzędników salin, także c. k. urzędnicy powiatowi i magistrat z reprezentacją miasta. Uroczystość zakończono solennem nabożeństwem i odśpiewaniem hymnu narodowego.

Wiedeń, 22. grudnia. Jego c. k. Apostolska Mość odjechał wczoraj zrana do Wenecyi.

Podług depešy telegraficznej przyjechał Najjaś. Pan wczoraj o godzinie 12. w południe do Gracu i po krótkim pobycie wyruszył w dalszą podróż do Wenecyi.

(Mowa ministra finansów na posiedzeniu z 17. b. m. Ciąg dalszy.)

Co do istoty i treści rządowego projektu budżetu na rok administracyjny 1862 główne w nim pozycye są następujące:

Wydatki na administracyę cywilną, dwór i najwyższy rząd centralny	99,755.000 zł.
Wydatki na wojsko i marynarkę	108,476.000 „
Odsetki od długu państwa	106,237.000 „
Na umorzenie	18,300.000 „
Zaczem ogółem na dług państwa wydatek roczny	124,537.000 „
Dodawszy wydatki na subwencye, gwarancyę odsetków, ubytek na monetach i miedbie (co samo wyniesie)	11,550.000 „
razem	21,818.000 „

to okaże się suma potrzeb 334,586.000 zł.

Na pokrycie tego wpływa w podatkach stałych 105,640.400 „

Podatki niestałe 176,560.700 „

Dochody z własności państwa, z górnictwa i mennicy 7,474.500 „

W końcu w różnych innych dochodach 6,924.200 „

Zaczem na pokrycie wydatków otrzymujemy

ogólną sumę 296,586.000 „

co porównawszy z sumą rozchodu okazuje się

niedobór 57,986.200 zł.

Suma obliczonych rozchodów polega ja już wspomniałem na podstawie danych cyfer, na faktach rzeczywistych, na potrzebach istniejących urzędów i zobowiązań państwa. Zaczem nie może być prawie mowy o zredukowaniu rozchodów w rozpoczętym bieżącym roku administracyjnym.

Niedobór wykazany w sumie 57,986.200 zł. da się na przyszłość zmniejszyć jedynie oszczędnością w budżecie cywilnym i wojskowym, i umniejszoną stratą za przywróceniem waluty w znacznej rubryce ubytku na miedbie monety, następnie ulepszeniem systemu poborowego podatków stałych według obecnego planu reformy, i ze stopniowego zwiększenia się dochodów nie stałych przy rozwoju stosunków ekonomicznych państwa.

Niedobór rzeczony w sumie 57,986.200 zł. wykazany jest na podstawie systemizowanych wydatków administracyjnych, budżetu armii i marynarki obliczonego na stopę pokojową, tudzież na podstawie obliczonych wydatków na odsetki od długów państwa i na ich umorzenie, tudzież innych systemizowanych rozchodów. Należy tu jednak uczynić uwagę, że wydatek na armię położony w sumie 100 milionów, przy teraźniejszych stosunkach politycznych i potrzebie zabezpieczyć granice państwa bynajmniej nie wystarczy a zatem nie

wystarczy przeznaczona na to i w odpowiedniej wysokości likwidowana dotacya.

I owszem na utrzymanie pomnożonej z roku zeszłego armii, jeżeliby na tej samej stopie wypadło ją utrzymać w ciągu całego roku administracyjnego 1862 pomnoży się wydatek o 45 milionów.

Z tej samej przyczyny a mianowicie na obronę naszych wybrzeży potrzeba było większego wydatku na marynarkę, który to wydatek przewyższył umieszczoną w budżecie cyfrę o 7,200.000 zł.

Zważywszy politykę austriacką miłującą pokój i zachowawczą, daleką od wszelkich napaści, i tylko przemysłającą nad tem jakby zachować to co już posiada, nie można uważać pomienionej nadwyżki wydatków w obu tych rubrykach za co innego, jak tylko za środek obrony, za warunek utrzymania się na stanowisku nakazującym poszanowanie, dla zabezpieczenia swego honoru i bytu, zaczem z góry pewnym być można, że wys. izba dzieli z rządem przekonanie o potrzebie rzeczonych wydatków.

Powiększenie niedoboru temi dwoma pozycjami mianowicie o 45 milionów i 7,200.000 zł. czyli razem o 52,200.000 zł. jest nadzwyczajnym, przechodowym, nakazanem stosunkami nadzwyczajnymi, i odpadnie z ustaleniem pokoju, zaczem nie może być wcale uważane jako stały ciężar finansów austriackich.

Przechodzę teraz do kwestyi pokrycia niedoboru. Najprzód muszę tu oświadczyć, że uważam za zgubną maksymę pokrywania niedoboru państwa coraz nowemi pożyczkami, co czyni niepodobnem uporządkowanie finansów, podkopuje ufność publiczną, tym sposobem traci się zaufanie w własne siły, przestaje liczyć na własną pomoc i opuszcza samego siebie.

Oszczędność w granicach rozsądku, *ofiary patriotyczne* nie słowem lecz czynem oto są środki, za pomocą których finanse nasze znów do zdrowego powrócą stanu. Nie jest to dziełem krótkiej chwili, powinnością atoli jest naszą nie tracić czasu w postępie do ulepszenia stanu rzeczy.

Mówiąc o niesieniu ofiar ze strony poddanych państwa na pokrycie niedoboru, muszę tu najprzód stanowczo zaprzeczyć wszelkim tym teoryom, co nas chcą pouczać o ogólnym zubożeniu w Austrii, — przeciwnie na podstawie wiadomości zasięgniętych u znawców i miłośników prawdy, mam to silne przekonanie, że w ostatnich dwóch lat dziesiątkach pomnożyła się w Austrii produkcya, dobry byt i bogactwa w bardzo pocieszającym stopniu i że mieszkańcy są w stanie płacić wyższe jeszcze podatki przy stosownym i słusznym ich rozkładzie.

Niechcę pomijać uwagi, że przy rozkładzie niedoboru na barki poddanych państwa potrzeba zachować należną miarę i że niedobór obliczony z góry na r. 1862 takiej doszedł wysokości, że gdyby go chciał pokryć jedynie podwyższając ciężary podatkowe, nastąpiłoby przeciążenie, zaczem mogłyby nie przynieść pożądanego skutku. Podział niedoboru naszego na dwie główne rubryki, mianowicie jedną zawierającą przewyżkę niedoboru nad dochody w sumie 57,986.200 zł. i drugą zawierającą niedobór obliczony na nieprzewidziane wypadki w sumie 52,600.000, daje nam skazówkę i punkt wyjścia w obmyśleniu sposobów co do pokrycia rzeczzonego niedoboru.

Gdy pierwsza rubryka w znacznej przynajmniej części wymaga, aby na zaspokojenie jej odwołać się do sił podatkowych państwa, na pokrycie drugiej rubryki, zważywszy że ta część niedoboru powstaje ze zbiegu nadzwyczajnych i przemijających wypadków, najwłaściwiej będzie do kredytu, ile ze szczęśliwym usunięciem za pomocą tegoż kredytu niebezpieczeństw grożących państwu, obróci się na korzyść właśnie w przyszłości, zaczem słusznie jest, aby przyszłość pociągnąć do poniesienia potrzebnych ku temu ciężarów.

Co do pokrycia jednak niedoboru częściowo w drodze kredytu należy w tym miejscu uczynić uwagę, że nowe operacje kredytowe, nowe pożyczki w większych sumach nie zwracają się w tę stronę, gdzie już bez tego od dawniejszych pożyczek znaczne sumy opłacane być muszą i opłacać je potrzeba niezwłocznie ze względu na różne stosunki. Wystawiając bowiem na targ równocześnie nowe i dawne papiery czyni się szkodliwą samemu sobie konkurencyę, zaczem nastąpiłby wkrótce zawód, iż papiery te nie byłyby przyjęte na targu pieniężnym.

Z pożyczki 6 milionów funtów szterlingów, zaciągniętej w Anglii w r. 1859 część jej i to znacznie większa nie jest potąd zrealizowana w Austrii. Trzy miliony tej pożyczki są zastawem w banku narodowym za należny bankowi dług 20 milionów złotych w srebrze.

Również z nałożonej w r. 1860 pożyczki loteryjnej, nie rozebrano potąd 123 miliony i te są w ręku banku narodowego na pokrycie zaliczek na pożyczkę z dn. 29. kwietnia 1849 w resztującej kwocie 99 milionów zł.

(D. n.)

(Łaska c-sarska dla dezertorów. — Uliczna rozpusta w Zagrabiu.)

W Peszcie ogłoszone zostało następujące rozporządzenie:

Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 28. listopada r. b. zapewnić zupełną bezkarność wszystkim tym rekrutom ostatniego popisu w obrębie komend jeneralnych w Budzie, Temeswarze i Hermansztadzie, którzy umknąwszy z dywizji zakładowych albo zgłosili się już na podstawie wydanego dla urlopników aktu łaski z 29. września 1861 albo zgłoszą się jeszcze w przeciągu 3 tygodni od ogłoszenia niniejszego rozporządzenia cesarskiego, i jeżeli oprócz dezercyi nie cięży na nich żaden inny czyn karogodny.

— *Gazeta wiedeńska* z 20. grudnia pisze: Według nadesłanego urzędowego doniesienia rozpustna zgraja wyprawiła wczoraj wieczór kocią muzykę tureckim oficerom Fazly Baszy i Rauf Bajowi, wysłanym przez Osmana Baszę z Bihaczu na powitanie bana Krocacyi do Zagrabia, i nim mogły zapobiedz przywołane organa bezpieczeństwa, pospólstwo szybko się rozbiegło.

Natychmiast przeciw burzycielom pokoju wytoczono ściśle śledztwo, a dziś udał się zastępca nieobecnego właśnie w Zagrabiu bana i komenderującego fml. barona Schlitter, w towarzystwie adiutanta jeneralnei komendy i tłumacza do Fazly Baszy, ażeby mu wyrazić najżywsze ubolewanie nad tem niespodziewanem zaburzeniem spokoju z tym dodatkiem, że uczestnicy tego zaburzenia nie ujdą zasłużonej surowej kary.

Ameryka.

(Doniesienia z Nowego Jorku. — Wiadomości bieżące. — Przypadek ks. Chartres.)

Nowojorskie dzienniki z 7. b. m. zapewniają, że prezydent Lincoln chciałby i na przyszłość trzymać się ostrożnej polityki w stosunkach za granicą, i że wcale nie lęka się wojny z Anglią. Rząd nie miałby w tym względzie obawy, ale Anglia szuka pozoru do kroków nieprzyjacielskich. Jeden z pułków armii związkowej opuścił Port Royal, udał się ku Charleston, stanął w odległości dwudziestu mil od tego miasta, zdobył trzy baterye i zabrał zapasy bawełny. Konfederacya jednak wiele z tych zapasów zniszczyła. Unioniści opuścili wyspę Tybee. Przed Laguayra przybyła flota holenderska z 11 okrętów złożona, żądać od rządu Wenezueli za doświadczenia za zniewagę pawilonowi holenderskiemu wyrządzoną.

Luna depesza z Nowego Jorku z dn. 7. podaje następujące wiadomości: Mac Clellan postępuje ciągle jednakowo, i oczekuje chwili stosownej do wydania bitwy. Urząd skarbowy nalega, aby zapasy bawełny, które wojska związkowe w państwach niewolniczych zabrały, w Nowym Jorku sprzedane zostały. Blokada portów Charleston i Savannah wkrótce stanie się zupełną.

— Poselstwo prezydenta Lincoln'a do kongresu nie dotyka w niczem kwestyi statku „Trent“. *Journ. des Debats* twierdzi, że prezydent lękał się sprawie zaszkodzić, i miał zamiar milczeniem tem zastrzedz sobie załatwienie jej na drodze pokoju, czemu *Temps* z wielkim zapalem zaprzecza. *Times* sądzi, że prezydent chciał pierwiej wyrozumieć żądania Anglii i politykę innych mocarstw, aby stosownie wystąpić; *Morning Post* przypisuje poselstwu znaczenie wojenne.

— Według *Courrier des Etats Unis* książę Chartres spadł z konia i odniósł lekką ranę. Ten sam dziennik donosi, że w Nowym Orleansie odkryto spisek na rzecz unii, i pewną liczbę osób uwięziono.

Hiszpania.

(Izba deputowanych. — Morskie siły zbrojne.)

Madryt, 16. grudnia. Olozaga i Madoz odpierają uczyniony im zarzut, że hołdują zasadom antydynastycznym. — Wniosek adresu jako odpowiedź na mowę tronową przyjęto większością 228 głosów przeciw 79.

— Według wniosku do ustawy, który rząd przedłożył kongresowi, zbrojne siły na wodach półwyspu w roku 1862 będą następujące: Jeden okręt liniowy o 86 działach, fregata o 42, korweta o 30, brygantyna o 16, dwa okręta awizowe o 4, dwa luggery o 2 działach, 26 feluk, 62 statków krążących i 6 okrętów transportowych ciężkości 4548 beczek. Okręta śrubowe: 6 fregat o 276 działach razem i sile 1150 koni. Do służby na tych statkach potrzebuje rząd 9362 majków i 3375 żołnierzy okrętowych, tudzież 500 urzędników dla arsenałów.

Anglia.

(Doniesienia dworu. — Obawy stanu kupieckiego. — Okręta z Malty przywołane.)

Londynu, 19. grudnia. Wczorajsza Londyńska depesza podaje następujące doniesienia: Królowa jest ciągle spokojna. Pogrzyb księcia Alberta odbędzie się w przyszły poniedziałek, stosownie do jego ostatniego życzenia bez żadnej wystawności. Przybył tu książę Ludwik Heski. Przybycie Króla hanowerskiego odłożone.

Parowcom pocztowym, które komunikacyę z przylądkiem utrzymują, rząd nakazał zbroić się natychmiast.

— W bierze Londyńskiego towarzystwa okrętów odbyło się dn. 13. b. m. zgromadzenie członków, ażeby się naradzić nad petycjami do hrabi Russell i admiralicyi. Właściciele okrętów obawiają się bardzo, ażeby wojna nie wybuchła. Zostają w niepewności względem niektórych do żeglugi odnoszących się punktów. Nikt nie wie, czyli Amerykanie szanować będą neutralny ładunek na neutralnych okrętach; z tego powodu angielskie okręta w Hongkong i w innych portach ponoszą bardzo wielką szkodę, gdyż obecne statki nawet po wyższych cenach otrzymują pierwszeństwo. Goście do Indyów, Chin i Australii, około przylądka Dobrej Nadziei i przylądka Horn jest całkiem odsłonięty. Petycyonaryusze proszą, ażeby rząd spraw zagranicznych i admiralicya użyły środków do położenia końca tej niepewności i obawie. Niektórzy angielscy właściciele okrętów zamyślają okręta swe zaopatrzyć w działa gwintowane, ażeby je od korsarzy zabezpieczyć.

— Do Malty nadszedł 10. grudnia telegrafem rozkaz, wysłać natychmiast wszystkie zbędne okręta wojenne do Gibraltaru, by w razie wojny mogły być niezwłocznie wyprawione na wody ame-

rykańskie. Na ten rozkaz, który rzebył drogę z Londynu do Malty w 4 godzinach, odpłynęły natychmiast z Malty 2 okręta liniowe i jeden statek kanonierski. Inne wyszły wkrótce za nimi.

Francja.

(Doniesienia dworu. — Posyłka do Kochinety. — Sprostowanie. — Doniesienia z Hajty. — Wyprawa meksykańska. — Umieszczenie wojskowych z pułków zwiniętych.)

Paryż. 19. grudnia. Cesarz rzyjmować będzie 1. stycznia o godzinie 1wszej korpus dyplomatyczny, ciało konstytucyjne i władze cywilne, a dnia 2. stycznia) tej samej godzinie oficerów gwardyi narodowej i armii w Tailerach.

— *Monitor* donosi, że na cze wielkiego przyjęcia w dn. 1. i 2. stycznia dwór złoży żałobę.

— Fregata „Eldorado“ z wiel podróznymi i z wielkimi zapasami materyałów wszelkiego rodzaju odeszła z Toulonu do Chin i Kochinchiny.

— Dzisiejszy *Monitor* na cze swego buletynu pisze:

Korespondenci dzienników zagranicznych z niestychanym uporem rozszerzają pogłoski o zmianach ministerjalnych. Raz piszą, że ten lub ów minister otrzymał dymisy, to znowu, że inny prosił o nią, albo że departamenta zabicione zostały, lub że który departament zniszczono, i liczba ministrów okazała się za wielką. Wszystkie te pogłoski są bezzasadne. Nie mają one ani wagi, ani prawdopodobieństwa, a to, co się dzieje rzeczywiście, nie podnieca ich wcale.

— Podług doniesienia dzienników z Hajty wybuchło powstanie w tej republice. *Monitor* hajtyjski zawiera w tym względzie następującą notę: W Gonaives zaszły zaburzenia, i rząd postanowił ukarać surowo wszystkich winowajców.

— *Patrie* pisze: Dnia 25. lub 26. grudnia mają połączyć się eskadry Anglii, Francyi i Hiszpanii w Hawanie i rozpocząć ztamtąd ekspedycję meksykańską. Przybyli już także do Hawany pełnomocnicy tych trzech mocarstw, by użyć ostatnich środków przed rozpoczęciem kroków nieprzyjacielskich. Pełnomocnikiem Francyi jest pan Saligny, były poseł w Meksyku.

— Mówią, że marszałek Randon, terażniejszy minister wojny, zastąpi księcia Malachowy na posadzie gubernatora w Algierii. Po rozwiązaniu 103. pułku piechoty liniowej i 1. pułku legii cudzoziemskiej oficerów francuskich umieszczają gdzie indziej, cudzoziemcy mogą wstąpić do 2. pułku cudzoziemskiego, który teraz jest jedynym w swoim rodzaju. Podoficerowie, kaprale i prości żołnierze 103. pułku, którzy rok tylko jeszcze służyć mieli, będą uwolnieni, inni zaś będą umieszczeni gdzie indziej. Prości żołnierze cudzoziemcy mogą żądać na pewne uwolnienia. Podoficerowie cudzoziemcy mogą służyć dalej, lecz tylko w pułku cudzoziemskim.

Belgia.

(Król do Londynu — Obrady w izbach. — Wjazd Króla wstrzymany.)

Bruxela. 17. grudnia. Król udał się do Londynu pocieszyć owdowiałą Królowę Wiktoryę. Izba, która wczoraj nie zebrała się w liczbie dostatecznej do głosowania, rozpoczęła dziś prace swoje na nowo, i przyzwoliła wiele projektów do ustaw, a między nimi traktat handlowy z Turcyą i budżet. Podczas dyskusyi nad budżetem, pisze *Köln. Ztg.*, pan de Naeyer powstał jak corocznie na podatek od soli, a minister finansów oparł mu się z równą dzielnością. Na dniu 26go b. m. zwołano senat, aby przyzwolił na traktat handlowy z Portą.

Bruxela. 18. grudnia. *Köln. Ztg.* wyznaje, że wczorajsze doniesienie jej korespondenta o podróży Króla Leopolda do Londynu było przedczesne. Rzeczywiście wszystko już było przygotowane do drogi, ale wczoraj rozkaz odwołano. Czy Król Leopold uda się do Londynu i kiedy, nie wiadomo. Może na teraz całkiem zamiar podróży zaniechano. Korespondent obok sprostowania podaje doniesienie, że książę Brabancyi i hrabia Flandryi udadzą się do Windsoru na pogrzeb księcia Alberta.

Włochy.

(Ratazzi w dymisy. — Trudności administracyi. — Wypłata kuponów od obligacyi. — Wezuwusz. — Bandy powstańców. — Borges i Chiavone.)

Sardynia. Wychodzący w Turynie *Nationalités* z 18. grudnia donoszą, że Ratazzi jako prezydent izby deputowanych podał się do dymisy. Według turyńskiego korespondenta *Gazety kolońskiej* zdecydował się Ricasoli powołać Ratazzego do gabinetu.

Turyński korespondent *Gazety kol.* donosi, że trudność znalezienia ministra spraw wewnętrznych nie pokonana dotąd. — Korespondent czyni uwagę, że to położenie rzeczy wielce szkodliwie wpływa na administrację kraju. Rozpoczęta organizacja administracyi w Bononii i zagrożone bezpieczeństwo publiczne w prowincyach neapolitańskich wymagają doświadczonego, całkiem powołaniu swemu oddanego męża. Ricasoli nie jest w stanie tak pełnić dwa swoje obowiązki, jak tego dobro kraju wymaga. *Opinione* i *Perseveranza* podzielają to zdanie.

Państwo kościelne. Obwieszczenie urzędowe w *G. di Roma* podane zapowiada dnie, w których kupony od obligacyi długu państwa wypłacane będą.

Neapol. Według doniesienia pana Valmieri o wybuchu Wezuwiusza sygnalizował dnia 14. grudnia sismograf nowe wstrząśnienia, a aparat Lamona zapowiadał nowe zburzenia. Kratery wyrzucały do ósmej godziny rano jeszcze wiele dymu i popiołu. Instrumenta były w anormalnym stanie.

Do Turynu nadeszła 17. grudnia z Neapolu wiadomość, że banda Cipriaiego wtargnęła do Cervinara i zrabowała tam magazyny, potwierdza więzienia i siedmiu aresztantów wypuściła na wolność.

Watpliwość co do rozstrzelania Borgesa podziela jeden z genueńskich i jeden z neapolitańskich dzienników. *Genneński Movimento* donosi z Neapolu pod dniem 10go b. m., że nie jest wcale pewna, czy to prawdziwy Borges rozstrzelanym został; neapolitański zaś *Il Popolo d' Italia* zapewnia, że Borges równiną Piano di cinque miglia pospieszył w Abruzzi.

Do *Perseveranza* piszą z Lora pod dniem 10go b. m., że znowu udało się Chiavonemu podejść czujność Piemontanów, którzy go trzymali w oblężeniu, i z 150 ludźmi schronić się w państwie rzymskim.

Niemce.

(Broń do Ameryki zakupiona. — Konwencya wojskowa z Wajmarem a Prusami.)

Frankfurt. 13. grudnia. Wczorajszy *Fr. Journ.* zawiera następujące deklaracye:

Dla sprostowania rozszerzonych w dziennikach niemieckich nieprawdziwych pogłosek względem przeznaczenia karabinów, któreśmy u rządów Austrii i Saxonii zakupili, jesteśmy zmuszeni ogłosić następującą deklaracye. Paryż, dnia 9. grudnia 1861. Ed. Lade i spółka.

Ja niżej podpisany pułkownik Jerzy L. Schuyler, ajent rządu Stanów zjednoczonych, oświadczam, że wszelkie sprowadzanie broni panów Lade i spółki w Paryżu tak z Saxonii jak z Austrii działa się na rachunek mego rządu, i że wszelką tę broń posłano okrętami do Nowego Jorku. Birmingham, dnia 6. grudnia 1861. Jerzy L. Schuyler. Prawdziwość podpisu poświadcza, Paryż, 9. grudnia 1861, Wm. L. Dayton, minister Stanów zjednoczonych przy dworze francuskim.

Do *Cob. Ztg.* donoszą z Thüringen, że z zastrzeżeniem przyzwolenia stanów zawartą została konwencya wojskowa między Wajmarem i Altenburgiem z jednej a Prusami z drugiej strony.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Mianowania. — Wyrok na obwinionych wojskowych w czasie rozruchów. — Zdobyta na Kirgizach i w Turkestanie.)

Warszawa. 20go grudnia. *Gazeta warszawska* ogłasza następujące wypisy z protokołu sekretaryatu stanu Królestwa Polskiego: I. Z Bożej łaski My Alexander II., Cesarz i Samowładzca Wszech Rosyi, Król Polski, Wielki Książę Finlandyi i t. d.

Przychylając się do prośby Alexandra hr. Wielopolskiego, margrabiego Gonzaga Myszkowskiego, wiceprezesa Rady stanu Naszego Królestwa Polskiego, dyrektora głównego prezydującego w komisji rządowej wyznań religijnych i oświecenia publicznego, oraz dyrektora głównego prezydującego w komisji rządowej sprawiedliwości, najmiłościwiej uwalniamy go niniejszem od powyższych obowiązków, mieć chcąc, izby on zasiadał nadal w tejże Radzie stanu, jako stały jej członek.

Dan w Petersburgu dnia 25. listopada (7. grudnia) 1861 r.

(Podpisano) Alexander.

II. Powołanego, w skutku przedstawienia p. obowiązki namiestnika Naszego w Królestwie Polskiem, do tymczasowego zastępstwa dyrektora głównego prezydującego w komisji rządowej wyznań religijnych i oświecenia publicznego, tajnego radcę senatora Romualda Hube, najmiłościwiej zatwierdzamy niniejszem w powyższym urzędzie, z wszelkimi do takowego przywiązaniemi prawami i zostawieniem godności senatora.

Dan w Petersburgu d. 25. listopada (7. grudnia) 1861 r.

(podp.) Alexander.

III. Powołanego, w skutku przedstawienia pełniącego obowiązki namiestnika Naszego w Królestwie Polskiem, do tymczasowego zastępstwa dyrektora głównego prezydującego w komisji rządowej sprawiedliwości, radcę stanu Królestwa Leona Dembowskiego, najmiłościwiej zatwierdzamy niniejszem w powyższym urzędzie z wszelkimi do takowego przywiązaniemi prawami.

Dan w Petersburgu d. 25. listopada (7. grudnia) 1861 r.

(podp.) Alexander.

— W Petersburgu uwięzienie wielu oficerów podczas rozruchów studenckich, sprawiło jak wiadomo wielkie wrazenie, ponieważ ztąd przypisano rozruchom znaczenie polityczne i lękano się rozszerzenia dążności, które tych rozruchów przyczyną być mogły. Rezultat śledztwa przeprowadzonego z pomienionymi oficerami nie potwierdził tego mniemania. Uwięziono trzech oficerów, a to: poruczników Engelhardta i Semenowskiego i chorążego Stradena. Wszyscy trzej od artyleryi. Sąd wojenny uznał ich wszystkich winnymi bardzo małego przekroczenia. Najwięcej zawinił w końcu wspomniany chorąży, nie był bowiem posłuszny, gdy dowódzca kazał plac opuścić, i nie oddał generałowi wojskowego ukłonu. Jeden z poruczników nie był posłuszny rozkazem policmajstra, pułkownika Sobickiego, którego nie znał, a drugi naganiał postępowanie jednego z niższych urzędników policyi w obec publiczności. Chociaż obwinieni, opiewa wyrok, który fzm. Wielki książę Michał wydał po wysłuchaniu sądu wojennego, zastużyli na surową karę, jednak przez wzgląd na ich poprzednie sprawowanie skazani zostali: Eugelhardt na 4 tygodnie, Semenowski i Straden na 14 dni aresztu.

— Tutejsze dzienniki z 23. października podały krótką depezę telegraficzną z 5. października o zajęciu twierdzy kokhandz-

